

дучення адных і тых жа інструментаў у плане тэсціруага гучання, тэмбравага каларыту, дынамічнай градацыі і збалансаванасці гучання, ідэнтычнасці ігровых камбінацый і да т.п. У ансамблі змешаных інструментаў, акрамя вышэйпералічаных магчымасцей, выяўляецца кантрастнае супастаўленне тэмбравых спалучэнняў на ўсіх узроўнях выкладання музычнага матэрыялу: мелодыя - акампанемэнт - кантрапункт - гудзі.

Увесь арсенал выразных сродкаў ансамбляў духавых інструментаў дазваляе гэтым саставам дасягнуць неабходнага ўзроўню і актыўна ўключаюцца ў выканальніцкую практыку з мастацка значымі канцэртнымі праграмамі або асобнымі канцэртнымі нумарамі. Як перавагу разгледжаных якасстваў трэба адзначыць іх магчымасць выступлення на адкрытых эстрадах з рознажанравай праграмай (класічная музыка, арыгінальныя творы для ансамбляў духавых інструментаў, эстрадная і джазавая музыка).

Волкаў В.В.,
прафесар

ВЫКАРЫСТАННЕ СУЧАСНАЙ МЕТОДЫКІ ІГРЫ НА МЕДНЫХ ДУХАВЫХ ІНСТРУМЕНТАХ У МУЗЫЧНЫХ НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОВАХ

Наглядзячы на наяўнасць значнай колькасці метадычных прац і інструктыўнага матэрыялу, прысвечаных праблемам штодзённых заняткаў музыканта-выканаўцы на медных духавых інструментах, ёсць пытанні, якія да гэтага часу выклікаюць спрэчкі і ў адносінах якіх выказваюцца розныя, іншы раз супрацьлеглыя меркаванні. Да ліку такіх пытанняў адносяцца базінг і сістэма педальных гукаў.

У цяперашні час сур'езныя метадычныя дапаможнікі для медных духавых інструментаў, што выходзяць за мяжой, не абыходзіць пытанне аб выкарыстанні базінга. Гэты метада ўяўляе і для нас безумоўны інтарэс, таму што выканаўца на духавых інструментах павінен умець іграць гукі розных высот не толькі на інструменце, асобна на мундштуку, але і на губах. Музыкант, які валодае навыкамі ігры губных гукаў, мае натрэніраваныя моцныя эластычны і ў той жа час павольныя амбушур.

Не можа быць іраючага музыканта, перад якім рана ці позна не ўстала б пытанне аб прымяненні і сістэме штодзённых самастойных заняткаў. Акрамя традыцыйных практыкаванняў, у якіх выкарыстоўваюцца агульнапрыняты дыяпазон медных духавых інструментаў, існуе значная група штодзённых практыкаванняў з выкарыстаннем педальных гукаў. Дзякуючы гэтым практыкаванням адкрыліся новыя

магчымасці ў развідзі гуку, рэгістраў, гнуткасці амбушура і губных мышыцаў. Дадзеным практыкаванням прысвечаны работы Л.Маджыо, У.Эбі, Р.Сполдзінта, К.Гардона, Д.Стэмпта і інш.

Ігра на духавых інструментах звязана з пастаянным напружаннем амбушура. Таму ўсё часцей даводзіцца шукаць магчымасці для паслаблення губных мышыцаў, магчымасці для актыўнага адпачынку, пасля якога можна зноў быць гатовым да выканання работы, якая патрабуе значных мышачных намаганняў. Адным са спосабаў актыўнага адпачынку губ і іх трэніроўкі з'яўляюцца практыкаванні з выкарыстаннем гукаў педальнага рэгістра. Яны могуць таксама служыць добрым дадатковым сродкам у штодзённых занятках разам з работай над вытрыманымі гукамі, губным легата, гамамі, арпеджыю, дапаможнай атакай і іншымі практыкаваннямі, агульнапрынятымі ў сістэме заняткаў выканаўцы на медных духавых інструментах.

Юрцэвіч Ф.В.,
дацэнт

ПРЫМЯНЕННЕ ТСН У РАБОЦЕ З АНСАМБЛЕМ ДУХАВЫХ ІНСТРУМЕНТАЎ

У сістэме музычнай адукацыі працэс выкарыстання тэхнічных сродкаў навучання застаецца пакуль што на ўзроўні 60-х гадоў. Акрамя праслухоўвання музычных твораў у грамадстве альбо на магільнай стужцы, выкладчыкамі музычных спецыяльнасцей ВНУ тэхнічныя сродкі ў навучальным працэсе амаль што не ўжываюцца. Таму ўяўляюць цікавасць пэўныя крокі ў гэтым накірунку, што зроблены ў Беларускім універсітэце культуры.

Так, кіраўніцтва універсітэта набыло камп'ютэры, якія можна прымяняць у працэсе навучання студэнтаў музычных спецыяльнасцей. На кожнай з кафедраў музычнага накірунку ўжо шэраг выкладчыкаў займаюцца складаннем праграм для «музычнага камп'ютэра». Пяніцце «музычны камп'ютэр» мае вельмі шырокі сэнс. Гэта не толькі камп'ютэр з маніторам, а таксама і прынтар, на якім магчыма друкаванне нотнага тэксту партый аркестравых інструментаў паасобку альбо аркестравай партытуры цалкам. Акрамя таго, да камп'ютэраў ёсць шмат прыставак, якія дастаткова падключыць нават да самага простага камп'ютэра маркі «IBM», каб ён стаў адпавядаць параметрам «музычнага камп'ютэра». Найбольш папулярнымі з прыставак праграмага забеспячэння з'яўляюцца «CUBASE 2.1, 2.2, 3.2, 4.1» (альбо «FALCON»). Адным з неабходных дадаткаў да камп'ютэра павінны быць простыя клавішы, з дапамогай